

دوتا ۳۶۷	عهد عتیق / ۳۴
	انبیای کوچک: میکاه، ناحوم، صنفیا
S = معلم ۲ (تدریس توسط معلم ۲)	

(S) به برنامه " دوره شاگردسازی از رادیو " خوش آمدید. مطالعه ما مربوط می‌شود به انبیای اصطلاحاً کوچک بهترتیب تاریخی آنها. امروز به بررسی کتابهای سه نبی خواهیم پرداخت، یعنی میکاه، ناحوم و صنفیا. ایشان در طول قرن‌های هشتم و هفتم پیش از میلاد نبوت می‌کردند.

کتاب میکاه

نکته ۱- نویسنده، مخاطبین، و تاریخ نگارش کتاب میکاه

میکاه ششمین نبی از دوازده نبی به اصطلاح کوچک است. نام "میکاه" یا در شکل کاملترش، "میکایا" (ارمیا ۲۶: ۱۸) یعنی "کسی که شبیه خدا است" (۷: ۱۸). او در منطقه جنوب غربی اورشلیم، در سرحدات فلسطین زندگی می‌کرد. باید توجه داشت که او با نبی دیگری به همین نام که در اول پادشاهان ۲۲: ۸ ذکرش آمده، تفاوت دارد. میکاه در حکومت جنوبی یهودا نبوت می‌کرد و مخاطبین نبوتش عمدتاً مردم یهودا بودند، اما برای سامره نیز نبوت کرده است (۱: ۵-۶). میکاه در دوره سلطنت یوتام و آحاز و حزقیاء، پادشاهان یهودا نبوت می‌کرد (۱: ۱). بر اساس فصل ۱: ۶، او خدمت نبوت خود را پیش از سقوط سامره به سال ۷۲۲ قبل از میلاد آغاز کرد؛ و بر اساس ارمیا ۲۶: ۱۸، هنوز در عصر حزقیای پادشاه نیز نبوت می‌کرد. بدینسان، میکاه در بین سالهای ۷۳۷ تا ۷۲۷ قبل از میلاد یا ۷۱۴ قبل از میلاد نبوت می‌کرد. او با اشعیای نبی که در یهودا خدمت می‌کرد، و نیز با هوشع که در اسرائیل خدمت می‌کرد، هم‌دوره بود. میکاه در دوره‌ای زندگی می‌کرد که یهودا پیوسته از سوی اسرائیل و سوریه، و نیز فلسطینیان و ایدومیان مورد حمله قرار داشت (دوم پادشاهان ۱۶: ۵ به بعد، اشعیا ۷: ۱ به بعد)؛ همچنین هم‌عصر بود با اوج‌گیری قدرت امپراطوری آشور تحت حکومت تغلت‌فلاسر.

نکته ۲- پیامهای اصلی کتاب میکاه

میکاه عموماً پیامی در مورد داوری و نجات دارد. هر بخش آن، با اتهامات و داوری آغاز می‌شود و با وعده نجات پایان می‌یابد.

اول- میکاه داوری را اعلام می‌دارد.

خدا از همه مردم دعوت می‌کند تا به اتهامات و داوری‌ای که او بر اسرائیل و یهودا وارد می‌سازد گوش فرا دهند (۱: ۲). در فصل ۱ و ۲، خدا به‌طور خاص "شهرهای پایتخت، یعنی سامره و اورشلیم" را متهم ساخته، داوری می‌کند. او آنها را به‌سبب بت‌پرستی و بی‌عدالتی‌شان متهم و داوری می‌کند. در فصل‌های ۳ تا ۵، خدا به‌طور خاص "رهبران و انبیای اسرائیل و یهودا" را متهم و داوری می‌کند. خدا رهبران را محکوم می‌سازد چرا که پوست مردم خود را می‌کنند و ایشان را قطعه‌قطعه می‌کنند تا منافعی کسب کنند (۳: ۲-۳). خدا انبیای دروغین را محکوم می‌کند چرا که نبوت‌های دروغ کرده، به‌روغ اعلام می‌کنند که صلح و آرامش برقرار است، حال آنکه مصیبت در آستانه ورود است (۳: ۵). خدا داوران را به‌خاطر دریافت رشوه، و کاهنان را به‌خاطر دریافت پول در ازای تعلیم دادن، و انبیا را به‌خاطر غیب‌گویی در ازای پول محکوم می‌کند (۳: ۱۱). و در فصل‌های ۶ تا ۷، خدا به‌طور خاص "مردم اسرائیل و یهودا" را متهم و داوری می‌کند. او ایشان را به‌خاطر آیین‌گرایی توخالی‌شان و آوردن قربانی‌های فراوان به‌جای انجام اراده خدا محکوم می‌سازد. میکاه ۶: ۸ می‌فرماید: "خداوند به ما فرموده است که از ما چه می‌خواهد. آنچه او از ما می‌خواهد این است که رحم و انصاف داشته باشیم و با کمال فروتنی احکامش را بجا آوریم." او مردم را به‌خاطر پیروی از سنن پادشاهان بدکار محکوم و داوری می‌کند، یعنی اخاب و عمری که سنتشان بت‌پرستی و جادوگری و هرزگی بود (۶: ۱۶). خدا مردم را متهم و داوری می‌کند چرا که ایشان مردمان خداترس را از میان خود می‌رانند، مرتکب قتل می‌شوند و یکدیگر را در دام گرفتار می‌سازند و دستشان در انجام کار بد مهارت دارد (۷: ۲-۳).

دوم- میکاه نجات را اعلام می‌دارد.

یک- مسیح موعود در مقام کسی که راه را می‌گشاید. در فصل ۲: ۱۲-۱۳، خدا وعده می‌دهد که بازمانده کل اسرائیل را گرد آورد و در مقام شبان و پادشاه، ایشان را رهبری کند. او وعده می‌دهد که کسی خواهد آمد که راه را از طریق دروازه گوسفندان می‌گشاید و در پیشاپیش بازمانده نجات‌یافته خدا حرکت خواهد کرد. این اشاره‌ای است به مسیحای موعود، یعنی عیسی مسیح. بخشی از این نبوت زمانی تحقق یافت که پس از تبعید به آشور و بابل، خدا بازمانده اسرائیل را به سرزمینشان باز آورد. ادامه تحقق این نبوت به‌هنگام ظهور عیسی مسیح صورت گرفت، یعنی زمانی که خدا آغاز کرد به گرد آوردن قومی جدید برای خود. دو- مسیح موعود در مقام حاکمی که گوسفندانش را شبانی می‌کند. در فصل‌های ۴ و ۵، خدا وعده می‌دهد که بازمانده قومش را از بابل گرد آورد و فدیة دهد (۴: ۶، ۱۰). آنگاه از بیت‌لحم، خدا به ایشان حاکمی خواهد بخشید که از قدیم‌ترین زمانها بوده است، یعنی از ازل. این بیانگر آن است که او پیش از آفرینش جهان نیز بوده است، یعنی از ازل (مزمور ۹۰: ۲). این حاکم از زنی زاده خواهد شد و ولادت او آغازگر عصر عظیم مسیحایی خواهد بود. آنگاه آنانی که از یهودا زنده باقی مانده‌اند (در مقام "برادران مسیحا" چرا که مسیحا از قبیله یهودا بر می‌خیزد)، با اسرائیلیان خواهند پیوست که در اینجا منظور زنده‌ماندگان ده قبیله اسرائیل می‌باشند (ارمیا ۳: ۱۸؛ هوشع ۱: ۱۱). میکاه نبی همچنین عصر مسیحایی را در قالب تصاویر مربوط به ملت اسرائیل و آشکال نهادین آن به تصویر می‌کشد. در پرتو مکاشفه عهدجدید، این نبوت می‌گوید که در عیسی مسیح، تمامی قوم خدا از همه ملت‌های جهان، گرد آمده، به هم خواهند پیوست تا متحداً از نجات و مشارکت با خدا و تمامی برکات در مسیح بهره‌مند گردند (۵: ۳). این حاکم ایستاده، گله خود را شبانی خواهد کرد (۵: ۴). مسیحای پادشاه به این شکل به تصویر کشیده نشده که بر تخت سلطنت نشسته، بلکه به این شکل که "در میان قومش ایستاده" و با محبت به زندگی روزانه ایشان توجه نشان

می‌دهد. این حاکم از گله خود با قدرت و عظمت خداوند محافظت خواهد کرد. وقتی خداوند به صورت “خداوند این حاکم” خوانده می‌شود، نتیجه می‌گیریم که مسیحای موعود در اینجا در طبیعت بشری‌اش، در مقام واسط میان انسان و خدا به تصویر کشیده شده است. عظمت این حاکم به اقصا نقاط جهان خواهد رسید (۵: ۴). بر اساس لوقا ۱: ۳۲-۳۳، جبرائیل فرشته در مورد عیسی مسیح گفت: “او مردی بزرگ خواهد بود و پسر خدا نامیده خواهد شد و خداوند تخت سلطنت جدهش داود را به او واگذار خواهد کرد تا برای همیشه بر قوم اسرائیل سلطنت کند. سلطنت او هرگز پایان نخواهد یافت.” (اشعیا ۹: ۶-۷؛ ۱۱: ۱۰). و بالاخره، این حاکم صلح و آرامش ایشان خواهد بود (۵: ۵). در کلمه صلح یا آرامش، هر چیزی که مربوط به نجات است خلاصه شده است، زیرا که در باره صلح و آرامش میان خدا و انسان سخن می‌گوید، و صلح آرامش میان انسانها، و صلح و آرامش میان مردمان متعلق به ملت‌های مختلف. در پرتو مکاشفه عهدجدید، بر اساس افسسیان ۲: ۱۴، عیسی مسیح، صلح و آرامش ما است.

و آنگاه، با ظهور این مسیحای حاکم، عصر مسیحایی آغاز خواهد شد و فصل ۴: ۱-۲ تحقق خواهد یافت که می‌فرماید: “شریعت و کلام خداوند از اورشلیم صادر می‌شود”؛ این بدان معنا است که پیام انجیل از اورشلیم به یهودیه و سامره و اقصا نقاط جهان صادر خواهد شد (اعمال ۱: ۸؛ متی ۲۸: ۲۹). مردم از تمامی ملت‌ها به‌سوی این پیام انجیل خواهند آمد. ایشان راه خدا را خواهند آموخت و در طریقت او سلوک خواهند نمود. و سرانجام، عصر مسیحایی به پایان خود نزدیک شده، فصل ۴: ۳-۴ تحقق خواهد یافت که می‌فرماید: “خداوند در میان قوم‌ها داوری خواهد کرد و به اختلاف بین قدرت‌های بزرگ در سرزمینهای دوردست پایان خواهد بخشید. ایشان شمشیرها و نیزه‌های خود را در هم شکسته، از آنها گاوآهن و اره خواهند ساخت. دولت‌ها دیگر به جان هم نخواهند افتاد و خود را برای جنگ آماده نخواهند کرد.” این توصیفی است از روز داوری نهایی. و پس از آن، “هر کس در خانه خود در صلح و امنیت زندگی خواهد کرد، زیرا چیزی که باعث ترس شود وجود نخواهد داشت. این وعده را خداوند قادر متعال داده است.” این توصیفی است از آسمان و زمین جدید پس از داوری نهایی. می‌کاهد نیز مانند همه انبیای عهدعتیق، رویدادهای آخرزمان را فقط در قالب ملت اسرائیل توصیف کرده، زیرا از آن “سیری” که بر رسولان مکشوف شد آگاه نبود. مطابق این “سر”، مسیحیان متعلق به اقوام غیریهودی همراه و همپایه مسیحیان یهودی‌تبار، وارث این جلال آتی خواهند شد (افسسیان ۳: ۲-۶).

نکته ۳- تقسیم‌بندی کتاب میکاه

به کتاب میکاه می‌توان این عنوان را داد: “مناقشه خدا با اسرائیل و یهودا.” این کتاب از سه بخش تشکیل شده:

- بخش ۱- فصل‌های ۱-۲. مناقشه خدا با شهرهای پایتخت یعنی سامره و اورشلیم. بت‌پرستی و بی‌عدالتی آنها مجازات خواهد شد (۱: ۱ تا ۲: ۱۱). بازماندگان برکت خواهند یافت: پادشاه ایشان پیشاپیش ایشان حرکت خواهد کرد (۲: ۱۲-۱۳).
- بخش ۲- فصل‌های ۳ تا ۵. مناقشه خدا با رهبران اسرائیل و یهودا. ستمکاریها و دروغها و طمع‌کاری ایشان مجازات خواهد شد (فصل ۳). بازماندگان که از بابل رهایی می‌یابند، برکت خواهند یافت: حاکم ایشان به شبانی آنان خواهد پرداخت و او صلح و آرامش ایشان خواهد بود (فصل ۴-۵: ۲-۵).
- بخش ۳- فصل‌های ۶-۷. مناقشه خدا با مردم اسرائیل و یهودا. آیین‌های توخالی مذهبی، بی‌عدالتی، خشونت و نفرت از یکدیگر مورد داوری قرار خواهد گرفت (۶: ۱ تا ۷: ۷). آنانی که خداوند را نور خود ساخته‌اند، برکت خواهند یافت (۷: ۸-۹). خدا گناهان ایشان را خواهد بخشید و تمامی شرارت‌هایشان را به اعماق دریا خواهد افکند (۷: ۱۸-۱۹) (۷: ۸-۲۰).

کتاب ناحوم

نکته ۱- نویسنده، مخاطبین و تاریخ نگارش کتاب ناحوم

ناحوم هفتمین نبی از دوازده نبی اصطلاحاً کوچک است. نام “ناحوم” به‌معنی “شفیق” است (۱: ۳، ۷). ناحوم احتمالاً اهل یهودا بود. او در فصل ۱: ۱۲، ۱۵، مردم یهودا را مخاطب قرار می‌دهد، لذا قطعاً در یهودا خدمت کرده است. حکومت شمالی اسرائیل پیش از این، یعنی در سال ۷۲۱ قبل از میلاد به تبعید برده شده بود و ناحوم فقط به ویرانی آن در گذشته، در ۲: ۲ اشاره‌ای می‌کند. فصل ۳: ۸-۱۰ به سقوط تیبس در مصر، به‌عنوان واقعه تاریخی اشاره می‌کند. این شهر در سال ۶۶۳ قبل از میلاد به‌دست آشوربانیپال به تصرف در آمد. اما فصل ۳: ۵-۷ در مورد سقوط نینوا همچون رویدادی آتی نبوت می‌کند. نینوا در سال ۶۱۲ قبل از میلاد سقوط کرد. ناحوم ذکر می‌کند که آشور هنوز امپراطوری قدرتمندی است، و می‌گوید که نینوا شهری است پر از خونریزی، دروغ، غارت که هیچگاه از قربانیان خالی نیست (۳: ۱). او آن را توصیف کرده، می‌گوید که شهری است پر از اسب و ارابه‌های جنگی و سواران مسلح، و شمشیرهای براق و نیزه‌های درخشنده (۳: ۲). در آنجا تلفات بسیار و توده‌های اجساد به چشم می‌خورد، و مردم بر روی جنازه‌ها می‌لغزند (۳: ۳). این شهر همچون زنی روسپی و فریبنده و فاسق و جادوگر تصویر شده که ملت‌ها را با روسپیگری‌اش و مردم را با جادوگری‌اش به اسارت در آورده است (۳: ۴). ناحوم می‌گوید که نینوا هنوز یوغ خود را بر گردن یهودا دارد و غلّ و زنجیر‌هایش بر مردم است (۱: ۱۳). لذا ناحوم در دوره تاریک سلطه بیگانگان بر یهودا نبوت می‌کرد که در طی آن، یهودا دست‌نشانده آشور بود و به آنها خراج می‌داد. ناحوم نبی می‌بایست در دوران اولیه حکومت منسی، یعنی حدود سال ۶۶۰ قبل از میلاد نبوت کرده باشد. ناحوم شاعر بزرگی بود و کتاب او در کنار کتاب اشعیا، جزو برجسته‌ترین آثار نبوتی است که به زبان شعری نوشته شده است.

نکته ۲- پیام اصلی کتاب ناحوم

اول- خدا، هم خدای انتقام است و هم خدای شفقت.

بر اساس فصل ۱: ۲-۷، خدا قطعاً از دشمنانش انتقام خواهد گرفت و مجرمین را مجازات خواهد کرد. او یقیناً خشم خود را بر آنانی خواهد ریخت که او را نفرت می‌دارند و بر قومش ستم می‌رانند. فصل ۱: ۶ می‌پرسد: “کیست که بتواند در برابر خشم خدا

ایستادگی کند؟” این امر با تعلیم عهدجدید تناقض ندارد زیرا قدوسیت و عدالت خدا ایجاب می‌کند که ناتوبه‌کاران را مجازات نماید. اما در عین حال، خدا دیرخشم است و نیکو، زیرا او پناهگاهی است برای همه آنانی که در مشکلات بسر می‌برند، و به کسانی که به او توکل می‌دارند توجه نشان می‌دهد. اگر کسی به او توکل دارد، نیازی ندارد که از او هراسان باشد. لذا هم عهدعتیق و هم عهدجدید تعلیم می‌دهند که خدا هم مقدس است و هم مهربان.

دوم- انتقام خدا در سرنگونی نینوا مکشوف می‌شود.

رسالت شکوه‌مند ناحوم نبی این بود که سرنگونی پایتخت قدرتمند امپراطوری آشور را پیشگویی کند. خدا این فرمان حاکمانه را در مورد نینوا صادر کرده که به موجب آن، این شهر نابود شده، مردمانش به تبعید برده خواهند شد (۱: ۱۴؛ ۲: ۷). هر که خدای قادر مطلق بر ضدش باشد، محکوم به نابودی است. و در فصل ۲: ۱۳ می‌فرماید: “بدان که اکنون خداوند قادر متعال به ضد تو بر خاسته است” (۳: ۵). اما نبوت ناحوم نبی پیامی است بر علیه هر “نینوای” دیگر، یعنی هر شهر قدرتمندی که می‌کوشد قوم خدا را بفریبد یا از میان ببرد. توصیف شهر نینوا را یوحنا رسول در مکاشفه فصل ۱۷ از سر می‌گیرد تا “بابل، فاحشه بزرگ” را توصیف کند. یوحنا رسول نیز سرنگونی آن بابل را پیشگویی کرد. نینوا و بابل و روم تبدیل شدند به نمادهای هر شهر خدانشناس دیگری در جهان که می‌کوشند مسیحیان را بفریبند یا از میان ببرند. بنابراین، نبوت ناحوم هشدار است در خصوص انتقام هولناک خدای زنده و مقدس بر علیه تمام شهرهای خدانشناس جهان.

نکته ۳- تقسیم‌بندی کتاب ناحوم

به کتاب ناحوم می‌توان این عنوان را داد: “مکشوف شدن انتقام و نیکویی خدا در سرنگونی نینوا.” این کتاب شامل دو بخش است:

بخش نخست: فصل ۱: ۱-۸. این سرودی است که انتقام خدا را از دشمنانش با محبت خدا نسبت به قومش مقایسه می‌کند.
بخش دوم: فصل‌های ۱: ۹ تا ۳: ۱۹. سرنگونی نینوا پیشگویی می‌شود. سرنگونی نینوا به‌منزله آزادی یهودا است (۱: ۹-۱۵). محاصره و سقوط نینوا (۲: ۱-۱۳). ویرانی نینوا (۳: ۱-۱۹).

کتاب صفنیا

نکته ۱- نویسنده، مخاطبین و تاریخ نگارش کتاب صفنیا

صفنیا، نهمین نبی از دوازده نبی به اصطلاح کوچک است. نام “صفنیا” یعنی “خدا پنهان داشته است” یا “خدا گنجی تهیه دیده است.” در ۱: ۴ به روشنی تعلیم داده شده که صفنیا در یهودا خدمت می‌کرد. صفنیا در دوره سلطنت یوشیا نبوت می‌کرد (۱: ۱). از آنجا که او علیه بت‌پرستی شنیع در یهودا موعظه می‌کند، باید پیش از آغاز اصلاحات یوشیا و زدودن بت‌پرستی از این مملکت نبوت کرده باشد. صفنیا به هجوم سکایی‌ها به فلسطین در سال ۶۳۰ ق.م. اشاره‌ای نمی‌کند. لذا نتیجه می‌گیریم که صفنیا به احتمال قوی بین سالهای ۶۳۹ تا ۶۳۰ قبل از میلاد نبوت کرده است.

نکته ۲- پیامهای اصلی کتاب صفنیا

اول- نبوت در مورد اینکه روز غضب خداوند یقیناً فرا خواهد رسید

یک- روز غضب خداوند برای قوم خودش نزدیک است. صفنیا تمام بت‌پرستی‌ها و بی‌عدالتی‌هایی را که در دوره آغازین سلطنت یوشیا به عمل می‌آمد دید. او نبوت کرد که خدا شیران را داوری خواهد کرد. او می‌دید که اورشلیم چگونه تبدیل شده به شهر ستمکاران و طغیان‌گران و ناپاکان. مردم اورشلیم متکبر و گستاخ بودند، چرا که از کسی اطاعت نمی‌کردند و از کسی اصلاح نمی‌پذیرفتند. ایشان به خدا اتکایی نداشتند. مقامات حکومتی ایشان که می‌بایست عدالت را پاس بدارند، دزدانی طمع‌کار بودند که مردم خودشان را مانند گرگان درنده تکمته می‌کردند. انبیای ایشان که می‌بایست کلام خدا را اعلام دارند، فریبکارانی سبک‌مغز بودند. کاهنانشان که می‌بایست نگاهبان تقدس معبد خدا باشند، قدس را بی‌حرمت می‌ساختند و از شریعت خدا تجاوز می‌کردند. و تمامی مردم و رهبران قوم به این اعمال ادامه می‌دادند، با اینکه خدا دائماً از ایشان می‌خواست تا از او بترسند و اصلاح بپذیرند.

دو- روز غضب خداوند برای سایر ملت‌ها در آن زمان نزدیک است. صفنیا شرارت ملت‌های مجاور را نیز دید و نبوت کرد که خدا ایشان را نیز داوری خواهد کرد. مردم ملت‌های مجاور نیز متکبر بودند و قوم خدا را مورد اهانت و ناسزاگویی قرار می‌دادند. ایشان ترس و احترامی برای خدای قادر مطلق قائل نبودند (۲: ۱۰). صفنیا بر علیه تکبر ابرقدرت آن زمان یعنی امپراطوری آشور نبوت کرد، ابرقدرتی که می‌پنداشت در امنیت است و بزرگترین شهر جهان می‌باشد (۲: ۱۵).

سه- روز غضب خداوند برای همه ملت‌های آینده نزدیک است. صفنیا نه فقط داوری خدا را بر ملت‌های خدانشناس روزگار خود نبوت کرد، بلکه این داوری را برای ملت‌های خدانشناس آینده نیز اعلام داشت. بر اساس فصل ۱: ۱۸، روز غضب خداوند به‌ناگاه همه آنانی را که بر زمین زندگی می‌کنند، از میان خواهد برد. بدینسان، نبوت صفنیا با روزگار و با ملت ما نیز سخن می‌گوید.

دوم- نبوتی در مورد احیای عظیم

یک- احیای عظیم در آینده. فصل ۸ به همه اندرز می‌دهد تا روز داوری نهایی را انتظار کشند، آن روز را که خدا خودش دادستان، داور و مجری داوری خواهد بود. فصل ۳: ۹ نبوت می‌کند که خدا همه مردم را از همه ملت‌های جهان احیا خواهد کرد و ایشان خدا را نه همچون ملت‌هایی جدا از هم، بلکه متحد با یکدیگر و دوش به دوش خواهند کرد. فصل ۳: ۱۱-۱۳ به توصیف اورشلیم جدید می‌پردازد که در آن فقط کسانی زندگی خواهند کرد که به خداوند اتکا دارند. ایشان همچون گوسفندان خداوند، شبانی خواهند شد بی‌آنکه کسی باشد که آنان را بترساند (عبرانیان ۱۳: ۵-۶). فصل ۳: ۱۴-۱۷ ماهیت نجات اسرائیل نوین را توصیف می‌کند و می‌گوید که تمام گناهان ایشان کفار خواهد گردید و مجازاتشان برداشته خواهد شد و

دشمنانشان نابود خواهند شد. خود خدا در میان ایشان ساکن خواهد بود (مکاشفه ۲۱: ۳-۵)؛ ایشان گاه به آرامی از محبت او نسبت به خود بهره‌مند خواهند شد و گاه نیز با صدای بلند با سرود به شادمانی خواهند پرداخت. فصل ۳: ۱۸-۲۰ به‌طور خاص به توصیف بازگشت از تبعید و استقرار مجدد اسرائیل در سرزمین خودشان می‌پردازد. به‌طور خلاصه، در روز غضب خدا و پس از آن، خدا بازمانده قوم خود را در بر خود خواهد گرفت و ایشان را رفیع خواهد ساخت (۲: ۳).

دو- تحقق نبوت‌های عهدعتیق. نبوت‌های صنفیا مانند سایر نبوت‌های عهدعتیق حاوی دو خصوصیت است: از یک سو، این نبوت‌ها معطوف به آینده قریب‌الوقوع ملت اسرائیل است، نظیر بازگشتشان از تبعید و استقرار مجدد در سرزمین خودشان. از سوی دیگر، معطوف است به آخرزمان، یعنی آن هنگام که همه ملت‌ها، از جمله ملت اسرائیل، با روز داوری خدا روبرو خواهند شد. آنگاه قوم خدا متشکل از همه ملت‌ها، از جمله ملت اسرائیل، وارث آسمان و زمین جدید خدا خواهند شد. لذا در نبوت عهدعتیق، رویدادهایی که باید در دوره‌های مختلف در آینده رخ دهند، در یک تصویر واحد از آخرزمان خلاصه می‌شود. این رویدادهای مختلف و متعدد را نمی‌توان به روشنی از یکدیگر جدا ساخت، طوری که نمی‌توان وقایع مربوط به آینده قریب‌الوقوع اسرائیل را از وقایع آخرزمان متمایز ساخت. این خصوصیت نبوت عهدعتیق حاوی سه نکته مهم است: بازگشت از تبعید به شکلی بس شکوهمندتر از آنچه که واقعاً در سال ۵۳۷ قبل از میلاد رخ داد، توصیف شده است، و به همین جهت، باید منتظر تحقق کامل‌تر آن بود. داوری آتی که اعلام شده، تا حدی در داوری‌هایی که خدا بر اسرائیل و ملت‌ها در طول زمان نازل کرد، مشاهده می‌شود. و احیای پرشکوه‌نهایی در کار پرفیض نجات از طریق عیسی مسیح شروع به تحقق یافتن کرده است.

نکته ۳- تقسیم‌بندی کتاب صنفیا

به کتاب صنفیا می‌توان این عنوان را داد: "خدا قوم خود را در روز غضب پنهان خواهد ساخت." این کتاب دارای دو بخش است:

بخش اول: فصل ۱: ۱ تا ۳: ۷. روز غضب. روز غضب برای تمام جهان اعلام می‌شود (۱: ۲-۳). روز غضب برای یهودا (۱: ۴-۱۳). روز غضب برای تمام جهان به تصویر کشیده می‌شود (۱: ۱۴-۱۸). پیش از فرا رسیدن روز غضب توبه کنید (۲: ۱-۳). روز غضب برای ملت‌ها (۲: ۴-۱۵). روز غضب برای اورشلیم (۳: ۱-۷).
بخش دوم: فصل ۳: ۸-۲۰. احیای عظیم. در روز نهایی داوری، خدا خودش متهم‌کننده، داور و مجری داوری خواهد بود (۳: ۸). خدا مردم را از همه ملت‌ها احیا خواهد کرد (۳: ۹). اورشلیم جدید (۳: ۱۱-۱۳). ماهیت نجات در اسرائیل نوین (۳: ۱۴-۱۷). بازگشت از تبعید (۳: ۱۰، ۱۸-۲۰).

تکلیف برای هفته آینده

اول. در طول هفته آینده، کتاب‌های حبقوق و عوبدیا و حجی را بخوانید. هفته آینده، به معرفی این کتاب‌ها خواهیم پرداخت.
دوم. کتاب‌های دست‌نویس عمل "بروید و ملکوت خدا را موعظه کنید" را ملاحظه کرده و به آدرس اینترنتی www.dota.net مراجعه کنید. این آدرس را به حروف تکرار می‌کنم....
سوم. هر شنبه تا چهارشنبه به برنامه "دوره شاگردسازی از رادیو" گوش دهید.